

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 133/05-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. mája 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. M., bytom P., zastúpeného advokátom Mgr. R. T., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 T 6/04 zo 14. októbra 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 101/2004 z 19. januára 2005, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Ing. J. M. v časti, ktorou namieta porušenie základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 T 6/04 zo 14. októbra 2004, **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť Ing. J. M. v časti, ktorou namieta porušenie základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 101/2004 z 19. januára 2005, **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2005 doručená sťažnosť Ing. J. M., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. R. T., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 T 6/04 zo 14. októbra 2004 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 To 101/2004 z 19. januára 2005.

Sťažovateľ uviedol, že uznesením krajského súdu sp. zn. 1 T 6/04 zo 14. októbra 2004 bola jeho trestná vec v bode I výrokovej časti tohto rozhodnutia podľa ustanovenia § 188 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s poukázaním na ustanovenie § 15a ods. 2 písm. c) Trestného poriadku postúpená na prejednanie Špeciálnemu súdu ako súdu vecne príslušnému. Proti tomuto uzneseniu v bode I výrokovej časti týkajúcej sa postúpenia veci podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 To 101/2004 z 19. januára 2005 tak, že jeho sťažnosť zamietol. Toto uznesenie najvyššieho súdu bolo podľa vyjadrenia sťažovateľa doručené jeho právnomu zástupcovi 16. februára 2005.

Sťažovateľ v uzneseniach krajského súdu a najvyššieho súdu vidí porušenie svojho základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa jeho názoru krajský súd nemal postúpiť vec na prejednanie Špeciálnemu súdu a následne najvyšší súd nemal jeho sťažnosť zamietnuť. Túto trestnú vec mal podľa vyjadrenia sťažovateľa prejednať krajský súd a až vtedy, ak by na hlavnom pojednávaní súd v zažalovanom skutku zistil trestný čin, na ktorého prejednanie je príslušný Špeciálny súd, mal mu vec podľa ustanovenia § 222 ods. 1 Trestného poriadku postúpiť. Podľa sťažovateľa nemal krajský súd tak urobiť po predbežnom prejednaní obžaloby.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby po preskúmaní jeho sťažnosti vo veci rozhodol ústavný súd nasledovným nálezom:

„1. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 14. 10. 2004, sp. zn. 1 T 6/04, ktorým bola trestná vec sťažovateľa postúpená Špeciálnemu súdu a Najvyšší sud Slovenskej republiky uznesením zo dňa 19. 1. 2005, sp. zn. 4 To 101/2004, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 10. 2004, sp. zn. 1 T 6/04, porušili právo sťažovateľa na súd zriadený zákonom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.

2. I. výrok uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 10. 2004, sp. zn. 1 T 6/04 v spojení s I. výrokom uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej zo dňa 19. 1. 2005, sp. zn. 4 To 101/2004 sa v celom rozsahu zrušujú a Krajskému súdu v Prešove sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

3. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 10.000,- Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Prešove a peňažnú sumu vo výške 10.000,- Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Najvyšší súd Slovenskej republiky, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania k rukám advokáta Mgr. R. T., so sídlom B. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 tohto zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

1. Pri prejednaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie práv podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 T 6/04 zo 14. októbra 2004, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto vyššie citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva alebo slobody sa možno na ústavnom súde domáhať v prípade, ak nie je daná možnosť, aby im ochranu poskytli všeobecné súdy.

Z obsahu sťažnosti ústavný súd zistil, že proti rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd. To znamená, že najvyšší súd ako súd všeobecný a v danom prípade ako súd odvolací preskúmal rozhodnutie krajského súdu a vyjadril svoj právny názor tak, že sťažnosť sťažovateľa zamietol. Z uvedeného vyplýva, že námietka o porušení základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi

v podobe sťažnosti proti postúpeniu sťažovateľovej trestnej veci krajským súdom Špeciálnemu súdu bola predmetom rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorý o nej rozhodol uznesením sp. zn. 4 To 101/2004 z 19. januára 2005.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebol príslušný na preskúmanie uznesenia krajského súdu preto, lebo preskúmanie tohto uznesenia na základe podanej sťažnosti patrilo do právomoci najvyššieho súdu. Z ústavného hľadiska sa teda v súvislosti s namietaným porušením základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi javí ústavnému súdu ako relevantné len preskúmanie uznesenia najvyššieho súdu (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal aj porušenie práv podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 To 101/2004 z 19. januára 2005.

Ústavný súd zistil, že proti rozhodnutiu krajského súdu v časti o postúpení veci na prejednanie Špeciálnemu súdu podľa ustanovenia § 188 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku podal sťažovateľ sťažnosť, ktorou namietal, že postup krajského súdu nebol správny. Z obsahu sťažnosti je ústavnému súdu ďalej zrejmé, že krajský súd postúpil trestnú vec na prejednanie Špeciálnemu súdu z dôvodu, že pri predbežnom prejednaní obžaloby zistil, že trestnú vec obvinených je potrebné kvalifikovať aj ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona, čím už je daná právomoc Špeciálneho súdu.

Podľa ustanovenia § 15a ods. 2 písm. c) Trestného poriadku právomoci Špeciálneho súdu podliehajú aj iné osoby pre obzvlášť závažné trestné činy (§ 41 ods. 2 Trestného zákona) spáchané v spojení s organizovanou skupinou (§ 89 ods. 26 Trestného zákona) pôsobiacou vo viacerých štátoch, zločineckou skupinou (§ 89 ods. 27 Trestného zákona) alebo teroristickou skupinou (§ 89 ods. 28 Trestného zákona).

Podľa ustanovenia § 186 písm. a) Trestného poriadku predseda senátu nariadi predbežne prejednanie obžaloby, ak má za to, že vec patrí do príslušnosti iného súdu.

Podľa ustanovenia § 188 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku po predbežnom prejednaní obžaloby súd postúpi vec príslušnému súdu, ak nie je sám na jej prejednanie príslušný.

Vyššie uvedené ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa právomoci Špeciálneho súdu, dôvodov predbežného prejednanja obžaloby, ako aj postupu po ňom mal najvyšší súd na zreteli pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia, ktorým rozhodoval o sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu. V predmetnom uznesení najvyšší súd uviedol: *„V posudzovanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôkazov zabezpečených a vykonaných v prípravnom konaní zistil, že možnosť právneho posúdenia konania obvinených Mgr. P. G. a spol. v bodoch I.) a II.) podanej obžaloby aj ako trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. nie je vylúčená, pričom takáto eventualita prichádza do úvahy až po vykonaní a vyhodnotení všetkých zabezpečených dôkazov na hlavnom pojednávaní“.*

Z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu krajského súdu zamietol, čím sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu. Ten vzhľadom na to, že bol toho názoru, že vec patrí do vecnej príslušnosti Špeciálneho súdu z dôvodu potreby kvalifikovania skutku obvinených aj ako trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona, postúpil trestnú vec na prejednanie Špeciálnemu súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu namietal aj to, že keďže v danom prípade išlo o skutky obvinených, ktoré boli spáchané v čase do 31. augusta 2002, krajský súd mal pri definovaní pojmu zločinecká skupina vychádzať z Trestného zákona účinného do tohto dátumu. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia však citoval pojem zločineckej skupiny podľa zákona účinného od 1. augusta 2004, čo považoval sťažovateľ za nesprávne. Aj s touto skutočnosťou sa najvyšší súd vysporiadal tak, že pri preskúmvaní

rozhodnutia krajského súdu vychádzal z Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, a teda aj vymedzenie pojmu zločinecká skupina posudzoval podľa vtedy účinného znenia zákona.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00).

Podľa názoru ústavného súdu úvahy najvyššieho súdu vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne udržateľné. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti a vzhľadom na príslušné zákonné ustanovenia o možnosti postúpenia veci vecne príslušnému súdu po predbežnom prejednaní obžaloby je aj náležite odôvodnené.

Pri preskúmaní namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd nezistil takú aplikáciu ustanovení Trestného poriadku pri posudzovaní dôvodnosti postúpenia veci Špeciálnemu súdu ako súdu vecne príslušnému, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru. Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd pri posudzovaní dôvodnosti postúpenia veci krajským súdom Špeciálnemu súdu vychádzal zo zákonných ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku, pričom posúdil možnosť aplikácie týchto ustanovení. V súvislosti s tým posúdil postup krajského súdu v časti, ktorou

postúpil vec na prejednanie Špeciálnemu súdu, ako dôvodný, pretože súd sa riadil príslušnými zákonnými ustanoveniami, ktoré takú možnosť pripúšťajú. Ústavný súd považuje postup najvyššieho súdu pri preskúmvaní rozhodnutia krajského súdu za legitímny a vylučujúci možné úvahy o manipulácii s pridelovaním, respektíve postupovaním konkrétnych vecí konkrétnym súdom či sudcom a s tým súvisiacim porušením práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 To 101/2004 z 19. januára 2005 podľa názoru ústavného súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Ústavný súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nezistil, že by skutkové alebo právne závery najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru, a to najmä vo vzťahu k namietanému porušeniu zakladaného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2005